

Det store boliglotteri skal stoppes

IB STRØMBERG HANSEN RETSFORBUNDET

Boligmarkedet er hamrende uretfærdigt. Det fungerer som et hasardspil, hvor de unge betaler indsatserne og bærer risikoen. Det er yderst skadeligt for samfundsøkonomien. Indirekte er det skyld i de alt for høje skatter på arbejde. Alligevel vil hverken rød eller blå blok løfte en finger for at bringe vanviddet til ophør. ”Kunne vi ikke blot beskatte markedet til at opføre sig roligere” spørger Jesper Bo Jensen i ”Synspunkt” den 24. marts.

BOLIGMARKEDETS MANGEL PÅ RETFÆRDIGHED beskrives glimrende af Jesper Bo Jensen. Hans konklusion er desværre den lidt nedslående, at arvelovene nok er det bedste bud på en udligning. Det er en fattig trøst og den overser, at i medvindsgenerationerne efterleveres mere eller mindre filosofien: ”Skulle der blive noget tilbage, må det bero på en regnefejl.” Heldigvis er problemet ikke uløseligt. Retfærdigheden kan fremmes på en samfundsgavnlig måde. Først lige et supplement til Jesper Bo Jensens kritik af det nuværende system. Med størst autoritet fremstår nok udsagnet fra en af de ansvarlige, Uffe Ellemann Jensen: ”For eksempel synes jeg, det er svært at forklare, at jeg har tjent mere på at bo i det her hus, end jeg blev betalt for mine næsten 11 år tilsammen som udenrigsminister.” Sammenholdes Uffe Ellemanns situation med den situation som mange nye på boligmarkedet står i, efter at være kommet ind omkring toppen, så tegner der sig et billede af et vanvittigt system. Sammenholdt med politikerflosklerne: ”Det skal kunne betale sig at arbejde” og ”De bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder” føler man sig hensat til absurd teater. For de nye på boligmarkedet er det desværre blodig alvor.

BESKATNING AF AVANCER har traditionelt været temaet for diverse løsningsforslag, når de store arbejdsfri gevinster til boligejerne blev bragt på bane. Det har mere eller mindre blokeret for det helt grundlæggende spørgsmål: Er det overhovedet rimeligt, at grundejerne tildeles samfundsskabte værdier? Det er det selvfølgelig ikke. Politikernes fornemste opgave er at sikre, at vi alle får ligelig andel i de samfundsskabte og naturgivne værdier.

AFGIFT PÅ VÆRDIUDVIKLINGEN er det redskab som sikrer, at der ikke opstår avancer. En sådan afgift vil over årene bevirke at unge og ældre betaler stort set det samme for at disponere over en grund til en given værdi. Dette er på linie med de anbefalinger, som er kommet fra de økonomiske vismænd. Vismændene har imidlertid anvendt ejendomsværdiskatten som instrument. Selv om det er uendeligt bedre end den politik som regeringen har ført, er der det uheldige ved ejendomsværdiskatten, at den også er en skat på boligen. Det er væsentligt at den løbende afgift kun vedrører de værdistigninger, som kan henføres til grunden. Vismændenes mål med deres anbefaling er imidlertid væsentligt. Det drejer sig om at stabilisere boligmarkedet. At grundejerne overdrages milliardværdier arbejds- og skattefrit er selvfølgelig ødelæggende for samfundsøkonomien, hvilket til fulde er blevet demonstreret. Omvendt er det ligeså uheldigt, når grundejerne fratages store værdier, hvilket vi har oplevet de seneste år. En løbende afgift, der tilpasses de økonomiske konjunkturer, vil skabe den ønskede stabilitet og fjerne lotterielemtet fra den almindelige borgers investering i egen bolig.

DET SAMLEDE SKATTETRYK SKAL IKKE ØGES. Provenuet fra den løbende afgift på grundværdierne skal anvendes til nedsættelse af skatten på arbejde.

LEJEBOLIGMARKEDET er et kapitel for sig. Men manglen på retfærdighed er den samme. Og også her er de unge taberne. Løsningen er også på dette område den løbende afgift på grundværdierne kombineret med en afvikling af den forkvaklede lovgivning.